«Yosh huquqshunoslar»

— sinflararo intellektual bellashuv ssenariysi

Davlat va huquq asoslari — kecha, suhbat va bellashuv

9–11-sinf jamoalari uchun

Davomiyligi: 45–50 daqiqa atrofida

Bu ssenariy yuqori sinflar uchun huquqiy bellashuv bo‘lib, 45–50 daqiqa atrofida o‘tadi. Tezkor savollar, davlat hokimiyati tarmoqlari, hayotiy kazuslar yechimi va himoya nutqi turlari bor.

Agar ssenariy foydali bo‘lsa, uni hamkasblaringiz bilan o‘qituvchilar guruhlarida ham ulashing. Bayram va tadbirlar uchun yana ko‘plab ssenariylarni baxtiyor.uz saytidan topishingiz mumkin.

Shu to‘plam sahifasi: https://baxtiyor.uz/huquq-ssenariy/

«Senariylar to‘plami» bo‘limi: https://baxtiyor.uz/oqituvchilar-uchun-hamma-narsa/senariylar-to-plami/

«Yosh huquqshunoslar» — sinflararo intellektual bellashuv ssenariysi

MAQSAD

9–11-sinf o‘quvchilarining konstitutsiyaviy tuzum, davlat hokimiyati tarmoqlari va huquqiy kazuslarni yechish bilimlarini bellashuvda sinash.

ISHTIROKCHILAR

Ikki boshlovchi, uch jamoa («Adolat», «Qonun», «Femida» — 5 nafardan), hakamlar hay‘ati, she‘r o‘qiydigan o‘quvchilar.

JIHOZLAR

Jamoa nom lavhalari, sekundomer, kazus konvertlari, faxriy yorliqlar.

TADBIR REJASI

Kirish — 4 daqiqa. She‘r — 4 daqiqa. 1-tur: Tezkor savollar — 9 daqiqa. 2-tur: Hokimiyat tarmoqlari va faktlar — 9 daqiqa. 3-tur: Kazus yechimi — 11 daqiqa. She‘r va 4-tur: Himoya nutqi — 7 daqiqa. Yakun — 3 daqiqa. Jami: 45–50 daqiqa atrofida.

O‘QITUVCHI UCHUN ESLATMA

3-turdagi kazuslar yoshga mos, fuqarolik va ma‘muriy savodxonlikka qaratilgan bo‘lishi kerak.

TADBIRNING BORISHI

(Tantanali musiqa. Jamoalar joylashadi.)

1-boshlovchi: Assalomu alaykum! «Yosh huquqshunoslar» intellektual bellashuviga xush kelibsiz!

1-o‘quvchi (she‘r):

Imkon yo‘q dunyoda mangu qolgani,
Taskin – bizdan ham bir yodgor qolgani.
Yaxshi ish, yaxshi so‘z va yaxshi farzand –
Qolari shu. O‘tdi-ketdi qolgani.

(Erkin Vohidov, «Bizdan qolgani» she‘ridan)

1-TUR. TEZKOR SAVOLLAR

«Adolat» jamoasiga: — O‘zbekiston Respublikasining Asosiy Qonuni qachon qabul qilingan? (1992-yil 8-dekabrda.) — O‘zbekistonda fuqarolar necha yoshdan saylash huquqiga ega? (18 yoshdan.) — Davlat hokimiyati nechta tarmoqqa bo‘linadi? (Uchta: qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi, sud.) — Qonun loyihalarini qabul qiluvchi oliy vakillik organi? (Oliy Majlis.)

«Qonun» jamoasiga: — O‘zbekiston Respublikasida davlat tili? (O‘zbek tili.) — Umumiy o‘rta ta‘lim mamlakatimizda bepulmi va majburiymi? (Ha, majburiy va bepul.) — Sudyalar odil sudlovni amalga oshirishda kimga bo‘ysunadi? (Faqat Konstitutsiya va qonunga.) — Insonning eng oliy huquqi? (Yashash huquqi.)

«Femida» jamoasiga: — Aybsizlik prezumpsiyasi nimani anglatadi? (Aybi qonuniy tartibda sud hukmi bilan isbotlanmaguncha shaxs aybsiz hisoblanadi.) — O‘zbekiston Davlat bayrog‘i qabul qilingan sana? (1991-yil 18-noyabr.) — O‘zbekiston Davlat gerbi qabul qilingan sana? (1992-yil 2-iyul.) — Fuqarolar o‘z huquqlarini buzgan qarorlar ustidan qayerga shikoyat qila oladilar? (Sudga yoki yuqori turuvchi organga.)

2-TUR. KAZUS YECHIMI

2-boshlovchi: Har jamoaga bitta vaziyat beriladi. 2 daqiqa tayyorlanib, huquqiy xulosa bering (4 ball): — «Adolat»ga: 15 yoshli o‘quvchi yozda ishlamoqchi, lekin ish beruvchi unga kechki tungi smena (23:00 gacha) taklif qildi. Qonuniymi? (Yo‘q, voyaga yetmaganlarni tungi ishlarga va og‘ir sharoitlarga jalb qilish taqiqlanadi.) — «Qonun»ga: O‘quvchi kutubxonadan olgan noyob kitobni yo‘qotib qo‘ydi. Qanday tartibda javob beradi? (Moddiy zararni qoplash — xuddi shunday kitob yoki qiymatini tiklash tartibida.) — «Femida»ga: Bir kishi ko‘chada topib olgan telefonni o‘zlashtirib, sim-kartasini tashlab yubordi. Bu to‘g‘rimi? (Yo‘q, topilgan mulkni egasiga yoki tegishli idoraga topshirish kerak.)

2-o‘quvchi (she‘r):

Biz o‘z hukmimizni
o‘qimasdanoq,
tabiat hukmidan
uzilgay yaproq.

(Hayitboy Abdusodiq, «Qonuniyat» she‘ridan)

3-TUR. BIR DAQIQALIK NUTQ

1-boshlovchi: Har jamoa sardori «Qonun ustuvor bo‘lgan jamiyatda yashash nega qulay?» mavzusida 1 daqiqa dalilli nutq so‘zlaydi (5 ball).

YAKUN

(Hakamlar ballarni e‘lon qiladi, g‘oliblar faxriy yorliq bilan taqdirlanadi.)

2-boshlovchi: Adolat va halollik doimo hamrohingiz bo‘lsin! Rahmat!

BELLASHUVDAN KEYIN

Sinfda «Yosh huquqshunoslar» klubi tuzilib, oyiga bir marta hayotiy huquqiy savollarni muhokama qilish an‘anasi yo‘lga qo‘yilsin.